

tage noget saadant som her, at der skal tages skyldigt Hensyn baade til Vælgertallet og til Befolkningstætheden.

Disse Betragtninger gælde i endnu højere Grad, naar jeg ser paa Vælgertallet. Jeg vil gøre opmærksom paa, at i 1849 udgjorde Vælgertallet i København 10,9 pCt., i Øernes Købstæder 13,3 pCt., i Jyllands Købstæder 13,6 pCt., i Øernes Landdistrikter 15 pCt. og i Jyllands Landdistrikter 15,2 pCt. af Befolkningen. Man vil se, at Vælgertallet i Forhold til Befolkningen er meget, meget større, jo længere man kommer bort fra København. Det er jo Vælgerne, der er Tale om, det er ikke de tilrejsende eller de unge Mennesker, som opholde sig derinde paa Besøg eller for at søge Undervisning. Vi havde i Fjor en Lov til Behandling om kommunal Valgret. Da var vi inde paa den Betragtning, at det ikke var heldigt, at man kunde rejse til København f. Eks. eller til Byerne i Dag og stemme i Morgen, kunde jeg næsten sige, og saa rejse igen. Da var vi inde paa den Betragtning, at det var i sin Orden, at man for at udøve Valgret burde have nogen Interesse i den Bys Anliggender, hvor man deltog i Valget. Noget lignende gælder ogsaa for Statens Vedkommende; det er jo i sin gode Orden, at de, der stemme, maa have Interesser, særlige Interesser og Statsinteresser, og saa maa der ogsaa tages Hensyn til Vælgernes Tal. Det kommer navnlig stærkt frem, naar jeg nævner nogle Tal ogsaa fra 1849: Af 100 Mænd var over 30 Aars Alderen, altsaa over Valgretsalderen, i København 55,6 pCt., i Øernes Købstæder 72 pCt., i Jyllands Købstæder 71,4 pCt., af Øernes Landbefolkning 74,9 pCt., af Jyllands Landbefolkning 75,3 pCt. Man vil altsaa se, at Vælgernes Tal i Forhold til Folketallet er langt, langt ringere f. Eks. i København end i Jylland, i København 55 pCt. og 75,3 pCt. i Jyllands Landdistrikter. Det er dette berettigede Hensyn, som Grundlovsfædrene have taget baade i 1849 og i 1866, og vi følge i Grundlovsfædrenes Spor og handle i Grundlovens Aand, naar vi nu gentage det samme, tage dette berettigede Hensyn. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at baade Fordringen om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse og Bestemmelsen om, at der ikke

maa tages Hensyn hverken til Folketal eller til Vælgertal, er den gamle Møllestenspolitik, der gaar igen, og som jeg i høj Grad vilde beklage, og som jeg ikke haaber skal faa nogen Magt. Jeg haaber, at vi skulle kunne undgaa den paa dette Omraade. Jeg er vis paa, at vi ikke kunne blive ved med at skyde denne Sag fra os. Den nuværende Valgkredsordning, det maa jeg erkende, er uretfærdig, og den Sag maa løses, og da jeg ikke kan se, at den kan løses ad anden Vej end ad Grundlovsændringens Vej, er jeg vis paa, at Kravet om en saadan vil vokse saa stærkt, at man nok skal blive nødt til at give efter paa dette Punkt. Lykkes det ikke i Aar, haaber jeg, at det skal lykkes inden ret længe. Dermed skal jeg slutte og anbefale det foreliggende Lovforslag.

Rottbøll: Efter at man i Grundloven af 1866 havde bestemt, at Folketingets Medlemsantal skulde være omtrent 1 i Forhold til 16,000 Indvaanere, gjorde man allerede i 70erne og 80erne adskillige Forsøg paa at komme i Overensstemmelse med Grundloven paa dette Punkt, men det mislykkedes, og man enedes saa i 90erne om en midlertidig Ordning, der forøgede Folketingsmændenes Antal med 12 til 114. En saadan midlertidig Ordning er man ikke nu inde paa, og jeg tror, at man kan sige, at en saadan midlertidig Ordning ønskes ikke fra nogen Side. Man er fra de fleste Sider enig om, at Grundlovsændringens Vej vil være den rette, idet man ogsaa fra de fleste Sider er enig om, at det at opfylde Grundlovens Ord nu, altsaa saaledes, at der blev en Folketingsmand for hver 16,000 Indvaanere, vilde give saa stort et Antal Folketingsmænd, at det vilde være ganske urimeligt i Forhold til Landets Størrelse. Jeg tror ogsaa, at man kan sige, at det ikke i nogen høj Grad vilde forøge Folketingets Arbejdskraft, og at man fra alle Sider er enig om, at Grundlovsændringens Vej egentlig er den rette. Nu har det to Gange før været forsøgt at komme den Vej uden Resultat, og det nu foreliggende Forslag er ganske i Overensstemmelse med de tidligere. Man forøger herved Folketingsmændenes Antal til 124,